

Samfundet S:t Erik   Stockholm

Till:

Stockholm 2004.03.30
Stadsbyggnadskontoret
Tekniska Nämndhuset
Box 8314
104 20 Stockholm

Slussen får inte bli ett nytt Tegelbacken

Utred möjligheten att bevara och utveckla den geniala klöverbladslösningen i nuvarande slussen till fräsch fungerande helhetsmiljö parallellt med att det vinnande förslaget i den nu avgjorda arkitekttävlingen bearbetas. Det kommer annars att bli mycket svårt att uppnå allmän acceptans för en eventuell ny lösning.

Nuvarande Slussens kulturhistoriska värde är mycket stort. Det inser de flesta. Att Slussens klöverbladslösning tillsammans med Katarinahissen och KF husen bildar en ensemble av funktionalistisk arkitektur av alldeles särskild dignitet gör naturligt vis detta värde än större. Jag har inte upplevt någon annan plats där man kan få en så hel bild och tydlig känsla av innebörden i den funktionalistiska drömmen om det moderna samhället. Den innehåller också en sällsam dramatik som ansluter till dramatiken i landskapet. Helt förvisso finns brister vad gäller funktion och upplevelsevärden även om man bortser från dess dåliga skick. Det är illavarslande och förvånande att det hittills inte genomförts någon genomgripande studie av hur dess grundidé skulle kunna utvecklas och dess svagheter elimineras.

Det vinnande tävlingsförslaget måste enligt tävlingsjuryn genomgå stora och genomgripande förändringar för att kunna genomföras. Det är svårt att genomsåda vad det slutliga resultatet av dessa blir. Förslaget är tydligt, enkelt och klart. Men något så särskilt speciellt kommer det sannolikt inte att tillföra. De två starkt sluttande broarna ner mot Gamla stan som dessutom begåvats med en för platsen främmande trafikrondell i slutet av Skeppsbron övertygar inte. Man kommer om det genomförs helt att förlora känslan av att Slussen faktiskt byggts på ett näs med spännande historia. Genom att sammanbinda Södermalm med Gamla stan har detta näs haft stor betydelse både som enda landsvägsförbindelse till Gamla stan och som hinder att forcera för sjöfarten. Den föreslagna gestaltningen ger mer intryck av vanlig landsvägsbro över ett brett sund som kunde ligga var som helst. Kommunikationsmässigt innebär förslaget en försämring särskilt för gångtrafik från Munkbron och Stora och Lilla Nygatan de tider då det inte går att passera över slussarna. Och var är de täckta gångarna för gångtrafikanter att ta skydd i när vinden viner?

Nuvarande Slussen borde rimligtvis kunna utvecklas väsentligt utan att nuvarande grundidé och värde förvanskas. Vad får man t ex för helhetslösning om man minskar bredden på broarna, flyttar eller bygger om bussterminalen, öppnar Karl Johan slussen, skapar bättre förutsättningar för kommersiell verksamhet under broarna, återskapar den eleganta 30-talsarkitekturen i gångarna och glastaket i rundeln etc. Kanske skulle det rent av gå att som i det vinnande förslaget flytta Söder Mälarstrandstrafiken in i berget.

De flesta av oss har aldrig haft tillfälle att uppleva någon av Slussens gångar när de var väl underhållna. Tänk Er in i att de befintliga gångarna återställdes till ursprungligt skick, gärna med tillägg av det bästa av vad vår tid kan åstadkomma och att de hölls prydliga och rena. Tänk Er också in i att de förses med elegant belysning och skyltning som gör att var och en kan ta sig rätt och verkligen utnyttja den unika möjligheten att kunna välja alternativa vägar för att nå olika målpunkter.

Det kommer att bli mycket svårt att uppnå allmän acceptans för en ny lösning om man inte gått i botten med att utreda möjligheten att utveckla idén med befintlig klöverbladslösning. Att nuvarande Slussen måste rivras d v s att dess betong måste ersättas, att den är allmänt nedgången och att många dellösningar inte motsvarar vår tids krav räcker inte som argument för att inte återställa de berömda funktionalistiska klöverbladen.

För att det överhuvudtaget skall vara acceptabelt att ersätta klöverbladen och andra centrala motiv i nuvarande Slussen med något annat måste det vara ställt utom tvivel att den med behållande av sin grundkaraktär inte går att utveckla till en fräsch och fungerande helhetsmiljö. För att motivera ett nytt grepp måste det också vara ställt utom tvivel att den nya lösningen tillför området särskild ny kvalitet, trevnads - och upplevelsevärden samt stärker platsens och omgivande stadslandskaps identitet och karaktär

Kerstin Westerlund
Ordförande Samfundet S:t Erik